

Odjeljenje za savjetodavne poslove u biljnoj proizvodnji

Preporuke maslinarima – Zaštita maslina

Tokom terenskih aktivnosti u opštinama Bar i Ulcinj i obilaskom maslinjaka, kako mladih zasada tako i starijih maslinjaka, može se reći da postoji opasnost za pojavu bolesti, posebno obzirom na vremenske uslove i fenofazu razvoja masline je moguće da se javi infekcija prouzrokovačem bolesti Paunovo oko na maslinama - fitopatogenom gljivicom *Spilosea oleagina*. Ovo je upravo i najznačajnija bolest masline u Crnoj Gori. Autohtona sorta masline žutice je veoma osjetljiva na ovu bolest. Izaziva je fitopatogena gljivica, napada lišće ali i druge dijelove biljke. Napad na listu manifestuje se pojavom okruglastih pjega koje liče na šare na paunovom perju. Posljedice napada su: opadanje lišća, lošiji prinos, lošiji kvalitet maslinovog ulja, iznurivanje biljke. Posebno su u opasnosti stabla na neprozračnim terenima, vlažnim terenima, sa gustom krošnjom pa upravo tu treba obavezno sprovesti mjere zaštite. Rezidbom se utiče na prozračnost krošnje, a hemijskim tretmanom se preventivno djeluje na pojavu bolesti te se preporučuje tretiranje preparatima na bazi bakra a u slučaju da je došlo do infekcije treba primjeniti sistemične fungicide na bazi krezoksimetila (Stroby WG), tebukonazol+ trifluoksistrobin (Nativo 75 WG).

Bakarni preparati će ujedno djelovati i na prouzrokovača **raka masline** (*Pseudomonas syringae* pv. *savstanoi*), pa je to dobra mjera zaštite nakon rezidbe masline.

Rak masline-gale na stablu (Kontić S.)

Kod primjene sredstava na bazi bakra može doći do „bakarnog šoka“ koji se manifestuje u opadanju zaraženih listova.

Paunovo oko-simptomi na listu (KontiĆ S.)

Može se zaključiti da se bolesti masline u ovom periodu suzbijaju tretiranjima:

Preventivna tretiranja- bakarni preparati na bazi bakarnog oksida (Nordox 75 WG), bakarnog hidroksida, Cuprablau Z, Kocide DF, bakarnog hidroksida-Ca-hlorid kompleksa Cuprablau Z ultra, i organskim fungicidima.

U ovom periodu rezidbe i nakon rezidbe postoji opasnost od napada štetočina- potkornjaka. U pojedinim maslinjacima bilo je napada potkornjaka prethodnih godina i dosta suvih djelova u krošnjama maslina upravo prouzrokovano prisustvom potkornjaka u stablima, granama i grančicama. Ta pojačana aktivnost potkornjaka posebno se javlja na oštećenim stablima npr. od mraza ili djelovanjem drugih abiotskih faktora . U takvim zasadima preporučljivo je postaviti lovne klopke ili grane na način da se nekoliko svježih odrezanih grančica maslina veličine od 1 cm i dužine 30 cm postavi u maslinjak. Lovne klopke i grane potrebno je obavezno ukloniti i uništiti nakon ubušivanja potkornjaka (u prvim danima maja).

Za istu namjenu mogu se postaviti crvene ljepljive ploče u kombinaciji s lovničkim posudama koje se pune s 94 % etilnim alkoholom razrijeđenim s vodom u razmjeri 1:1.

U mladim maslinjacima kao što je danas obični maslinjak na gazdinstvu maslinara **Čantić Osmana** sa posađenih 420 mladih sadnica maslina posebnu pažnju treba pružiti zaštiti od bijelog moljca masline -*Palpita unionalis* (Hubner) štetočine iz porodice leptira.

Štete pravi larva hraneći se vrhovima izbojaka. Pojedinim godina pravi značajne štete na maslini posebno u rasadnicima, i mladim zasadima, i u svim maslinjacima nakon jače rezidbe. Polifagna je vrsta pa pored masline napada i jasmnin, jorgovan. Ometa se normalan razvoj stabala posebno kod mladih biljaka utiče na pravilno formiranje krošnje i na stablima kod kojih se vrši regeneracija iz panja tj. starog debla.

Obilazak mladog zasada maslina u Baru (Velje Selo), vizuelni pregled na pojavu bolesti i štetočina. (Kontić Slavica)

Kontić Slavica,
dipl. ing. poljop. za zaštitu bilja i prehrambenih proizvoda